

Борынгы Гарәбстан мәчетләре

Гилязов Инсаф 6в

Соғуд Гарәбстанында изге
Мәккә һәм Мәдинә шәһәрләре
яши, ләкин хаж юлы алар белән
чикләнергә тиеш түгел.
Сәяхәтчеләр аз жыелган изге
уриннарға барып, мәчетләрнең
тыныч атмосферасыннан
ләззәтләнергә яки тыныч дога
кылырга, шулай ук башка
тарихи урыннарда булырга
мөмкин.

Мәккә һәм Мәдинә
өлешләре мөселманнар
өчен генә кулланыла; шулай
да, башка диннәрдәгеләр
мәчетләренең архитектур
матурлыгына сокланып
карыя алалар, бу Согуд
Гарәбстанында Исламның
мөһимлеге турында идея
бирә.

1. Әл-Харам мәчете

Әл-Харам мәчете - дөньядагы төп
һәм иң зур мәчет, аның
ишегалдында Исламның төп
гыйбадәтханәсе - Кәғбә. Соғуд
Гарәбстанында Мәккәдә урнашкан.
Әл-Харам мәчетенә һәм Кәғбәгә
бару - хажның мәжбүри элементы.
Мәчет шулай ук Кара Таш, Замзам
көе, Ибраһим пәйгамбәр урыны,
Аль-Сафа һәм Аль-Марва
калкулыкларын үз эченә ала.

Кәгъбә янындагы беренче мәчет
төзелеше 638-нче елдан башлана.
Хәзерге мәчет 1570 елдан билгеле.
Ул яшәгән вакытта мәчет берничә
тапкыр яңадан торгызылды, шуңа
күрә төп бинаның калдыклары аз.

2. Әл-Ахстагы Джавата мәчете

Джавата мәчете якынча 1400 ел элек
Исламның беренче чорында төзелгән
һәм гарәп ярымутравының көнчыгыш
өлешендәге иң борынгы мәчет булып
санала. Аны Бани Абд әл-Кайсның
гарәп кабиләсе нигез салган, һәм
Мәдинә читендәге беренче жомга
намазлары монда үткәрелгән.
Беренче карашка, Джавата мәчете,
манаралары һәм батальментлары
белән, Эр-Риядтагы Масмак
ныгытмасы кебек ныгытмага охшаган.

Мәчет оригиналь төзелештә кулланылган материалларны һәм стилистик элементларны исәпкә алып күптән түгел торгызылды. Калын агач ишеклар артында тар аркалар белән диварларга бүленгән зур зал һәм гажәеп чатырлы һәм агач түбә күрерсез. Джавата мәчете Аль-Хофуфның төньяк-көнчыгыш читендә, Аль-Килабия авылында урнашкан.

3. Эр-Риядтагы зур мечет

Эр-Раҗидагы иң зур һәм монументаль мәчет Аль-Раджи башкалада иң мөһим дини урыннарның берсе. Ул 18000 ир-атны һәм 2500 хатын-кызны сыйдыра ала һәм дога өчен генә түгел, ә иҗтимагый җыелышларда да кулланыла. Монда ике китапханә һәм мәгариф үзәге бар. Җиде телгә тәржемә ителгән жомга намазы ишетү начар кешеләр өчен санлы экраннарда күрсәтелә.

4. Аль-Рахма в Джидде мечете.

Аль-Рахма, "Йөзүчө мәчет" дип тә атала, Кызыл
диңгез ярындагы ак стилләрдә күтәрелә. Бу су
өстендә төзелгән беренче мәчет. Джиддә
Мәккәгә һәм Мәдинәгә керү капкасы булып
санала һәм күп мөселманнар Хажга (хаж яки
умра) барыр алдыннан Йөзүчө мәчеткә баралар.
Бина ялтырап торган ак мәрмәрдән эшләнгән, 56
төсле тәрәзәле гигант фирка гөмбәзе гарәп
графикасында язылган Коръән аятьләре белән
бизәлгән. Дивар оясы (михраб) бизәкле
плиткалар һәм гарәпчәләр белән бизәлгән һәм
ике пыяла тәрәзә белән рамкаланган.

Бу Согуд Гарәбстанындагы иң
яхшы, борыңгы мәчетләренә
4се. Әгәр сезнең бу мәчетләргә
бару мөмкинлегә булса, монда
килүегезне онытмагыз.

Игътибарыгыз өчен рәхмәт!
Спасибо за внимание!